

Schiettechnisch Reglement

van de

NEDERLANDSE HANDBOOG BOND

Deel 5: 3D

De Nederlandse Handboog Bond is lid van:

- International Field Archery Association (IFAA)
- International Archery Federation (FITA)
- European and Mediterranean Archery Union (EMAU)
- Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF)

April 2009

Het schiet technische reglement van de Nederlandse Handboog Bond voor de discipline 3D schieten is gebaseerd op het IFAA reglement.

Het NHB 3D reglement heeft betrekking op de Nederlandse situatie en kan dus bij de Internationaal erkende disciplines op enkele punten afwijkend zijn van het IFAA- reglement.

Alleen die Internationale disciplines zijn in dit reglement verwerkt, welke in Nederland worden beoefend.

Daar, waar in de reglementen het woord 'sporter' vermeld is, worden uiteraard zowel dames als heren bedoeld.

De reglementen kunt u downloaden van de NHB website: www.handboogsport.nl. Tevens zijn de reglementen tegen kostprijs verkrijgbaar bij het bondsbureau.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE BEGRIPSBEPALINGEN.....	4
1.1 DISCIPLINE	4
1.2 CATEGORIEËN	4
HOOFDSTUK 2: KLASSE-INDELING.....	5
2.1 UITRUSTING VAN DE SPORTER	5
2.2 KLEDING VAN DE SPORTER.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
HOOFDSTUK 3: SOORTEN WEDSTRIJDEN EN DE ORGANISATIE DAARVAN (3D)	7
3.1 STATUS WEDSTRIJDEN	7
3.2 HET ORGANISEREN VAN HET SCHIETEN	9
3.3 HET BIJHOUDEN VAN HET SCOREN.....	10
3.4 VERDERE BEPALINGEN	11
HOOFDSTUK 4: INRICHTING WEDSTRIJD ACCOMMODATIES	12
4.1 BAANINDELING EN -UITRUSTING	12
4.2 VERDERE BEPALINGEN	12
HOOFDSTUK 5: ALGEMENE VEILIGHEIDSBEPALINGEN	13
5.1 VEILIGHEID	13
HOOFDSTUK 6: WEDSTRIJDREGLEMENT, LEIDING EN ARBITRAGE.....	14
6.1 HET SCHIETEN EN SCOREN.....	14
6.2 UITSLAG EN RAPPORTAGE	16
6.3 ARBITRAGE	16
6.4 WEDSTRIJDLIEDING.....	17
6.5 INSCHRIJVING VOOR A-STATUS WEDSTRIJDEN	17
HOOFDSTUK 7: NEDERLANDSE KAMPIOENSCHAPPEN.....	19
HOOFDSTUK 8: AANVRAAGPROCEDURES 3D-WEDSTRIJDEN.....	21
8.1 HET AANVRAGEN.....	21
HOOFDSTUK 9: OVERIGE BEPALINGEN	22
9.1 REGLEMENTSWIJZIGINGEN	22
HOOFDSTUK 10: SLOTBEPALINGEN (W.O. VERWIJZINGEN NAAR TUCHTREGLEMENTEN REGLEMENT VAN BEROEP EN ARBITRAGE).....	23
10.1 VRAGEN, BEROEPEN EN GESCHILLEN.....	23
BIJLAGE: NORMEN EN RICHTLIJNEN HANDBOOGSPORTACCOMMODATIES...	24

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE BEGRIPSBEPALINGEN

1.1 DISCIPLINE

art.1.101

Een van de disciplines waarin wedstrijden in de handboogsport worden gehouden betreft de discipline 3D. Hiervoor gelden de navolgende artikelen van het Schiettechnisch Reglement.

1.2 CATEGORIEËN

art.1.201

1. De Nederlandse Handboog Bond kent voor de 3D-discipline de volgende categorieën:

- a. aspiranten: jongens en meisjes
- b. junioren: dames en heren
- c. senioren: dames en heren

2a. Aspiranten zijn zij, die op 1 januari de leeftijd van 13 jaar nog niet hebben bereikt.

b. Junioren zijn zij, die op 1 januari de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.

c. Dames en heren zijn zij, die op 1 januari de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt

3 Voor junioren kunnen afzonderlijke toernooi-onderdelen door de NHB en/of IFAA worden erkend.

4. Een junior mag, naar eigen voorkeur in de seniorenklasse aan een toernooi deelnemen, dit moet bij aanmelding voor het toernooi worden aangegeven.

HOOFDSTUK 2: KLASSE-INDELING

2.1 UITRUSTING VAN DE SPORTER

art.2.101

A) Dit artikel omschrijft de uitrusting welke voor een sporter is toegestaan. Onderdelen welke niet in dit artikel zijn genoemd, zijn niet toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de NHB. Mogelijke uitzonderingen bij een wedstrijdvorm zijn vermeld bij de wedstrijdregels.

Toegestaan zijn bogen die twee flexibele latten hebben, met uitzondering van kruisbogen en bogen die een mechanisch span mechanisme hebben. Ze worden onderverdeeld in volgende klassen.

CU - COMPOUND UNLIMITED

- 1 Alle soorten compoundbogen, waarbij elk vizier is toegestaan.
- 2 Stabilisatie is toegestaan.
- 3 Release is toegestaan.

CB - COMPOUND BLANK

- 1 Alle soorten compoundbogen zonder optische richtmiddelen.
- 2 Boog, Pijlen en pees moeten vrij zijn van markeringen die voor het richten gebruikt zouden kunnen worden. Evt. kleurverschil, laminering beschadiging etc. op het venster van de boog, kan door de wedstrijdleiding/scheidsrechter worden afgeplakt.
- 3 Een enkele stabilisator is toegestaan met een maximale lengte van 12 inch (30 cm) inclusief de bevestiging gemeten vanaf de back van de boog.
- 4 De pees moet een vast nockpunt hebben, gemarkeerd door een of twee ringen.
- 5 Er moet van een vast anker punt gebruik gemaakt worden.
- 6 Bij het uittrekken van de boog moet de wijsvinger de nock of de onderste ring van het nockpunt aanraken. de positie van de wijsvinger mag gedurende de wedstrijd niet gewijzigd worden.
- 7 Pijlkoekers geplaatst aan de andere zijde dan het venster, met geen delen van de koker zichtbaar in het venster, zijn toegestaan.
- 8 Aan de pees bevestigde dempers (whiskers etc.) moeten zich minimaal 12 inch (30 cm) boven en onder het nockpunt bevinden.
- 9 Het trekgewicht van de boog, mag tijdens de wedstrijd niet worden aangepast.

FSR - FREESTYLE RECURVE

- 1 Elk type recurve voorzien van een vizier en eventueel andere optische richtmiddelen, uitgezonderd een scope (vergroting), peepsight en waterpas. Het richtpunt van het vizier mag niet langer zijn dan 2,5 cm.
- 2 Het gebruik van een release is niet toegestaan.

BBR - BAREBOW RECURVE

- 1 De boog mag niet voorzien zijn van optische richtmiddelen.
- 2 Boog, Pijlen en pees moeten vrij zijn van markeringen die voor het richten gebruikt zouden kunnen worden. Evt. kleurverschil, laminering beschadiging etc. op het venster van de boog, kan door de wedstrijdleiding/scheidsrechter worden afgeplakt.
- 3 Verstelbare pijlsteun met eventueel button is toegestaan.
- 4 Het gebruik van een enkele stabilisator is toegestaan.
- 5 De pees moet een vast nockpunt hebben, gemarkeerd door een of twee ringen.
- 6 Mechanische hulpmiddelen zijn niet toegestaan.

- 7 Face- en Stringwalking zijn toegestaan.

BHR – BOWHUNTER RECURVE

- 1 Alle soorten recurvebogen, niet voorzien van een optisch richtmiddelen.
- 2 Boog, Pijlen en pees moeten vrij zijn van markeringen die voor het richten gebruikt zouden kunnen worden. Evt. kleurverschil, laminering beschadiging etc. op het venster van de boog, kan door de wedstrijdleiding/scheidsrechter worden afgeplakt.
- 3 Alleen een enkele stabilisator is van maximaal 12 inch (30 cm) gemeten vanaf de back van de boog, is toegestaan.
- 4 Een clicker is niet toegestaan.
- 5 De pees moet een vast nockpunt hebben, gemarkeerd door een of twee ringen.
- 6 Er moet van een vast anker punt gebruik gemaakt worden.
- 7 Bij het uittrekken van de boog moet de wijsvinger de nock aanraken, de positie van de wijsvinger mag gedurende de wedstrijd niet gewijzigd worden.
- 8 Pijlenkokers geplaatst aan de andere zijde dan het venster, met geen delen van de koker zichtbaar in het venster zijn toegestaan.
- 9 Aan de pees bevestigde dempers (whiskers, etc.) moeten zich minimaal 12 inch (30 cm) boven en onder het nockpunt bevinden.

LB – LONGBOW

- 1 Een 1-delige rechte boog waarbij de latten, in opgespannen toestand, vanaf het handle naar de tip, een continue buiging (D-vorm) hebben. In de praktijk betekend dit, dat de afstand lat-pees steeds kleiner wordt, naarmate men verder richting de tip meet. De wedstrijdleiding/Scheidsrechter kan dit controleren door een meetkoord dat over de opgespannen lat te spannen. Dit koord moet de lat over de gehele weg blijven raken. Gebeurt dit niet, dan betekend dit dat de lat een recurve heeft.
- 2 De boog mag niet voorzien zijn van optische richtmiddelen.
- 3 Boog, Pijlen en pees moeten vrij zijn van markeringen die voor het richten gebruikt zouden kunnen worden. Evt. kleurverschil, laminering beschadiging etc. op het venster van de boog, kan door de wedstrijdleiding/scheidsrechter worden afgeplakt.
- 4 De boog mag een venster hebben, die tevens als pijlondersteuning mag dienen. Het venster mag niet voorbij het midden van de boog komen.
- 5 De pees moet een vast nockpunt hebben, gemarkeerd door een of twee ringen.
- 6 De pees moet getrokken worden met de mediterrane greep (1 vinger boven, 2 vingers onder de pijl).
- 7 Er moet van een vast anker punt gebruik gemaakt worden.
- 8 Alleen houten pijlen met natuur veren zijn toegestaan. Nocken en punten mogen van ieder soort materiaal en gewicht zijn.

HB – HISTORISCHE BOOG

1. De erkenning van de historische boog (ook wel klassieke of primitieve boog genoemd) is gebaseerd op de algehele acceptatie van het model en het gebruik hiervan in de periode voorafgaand het jaar 1900. De boog moet dus gebaseerd zijn op een klassieke boog van voor 1900.
2. De boog dient gebruikt te worden zoals zijn historische voorbeeld vroeger werd gebruikt.

3. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende groepen van boogontwerpen en van de gebruikte materialen.
4. De boog is of uitsluitend van hout, of samengesteld uit composieten van verschillende (historische) materialen, zoals bijv. hoorn, been, pees, bamboe en pees.
5. Een pijlsteun of rand, alsook een boogvenster is toegestaan, op voorwaarde dat deze overeenkomt met het klassieke ontwerp van de boog van voor 1900.
6. De boog moet gemaakt zijn van hout of van dezelfde materialen als gebruikt in zijn historische voorbeeld. Moderne materialen zoals carbon, glasfiber en epoxy mogen niet worden gebruikt. Vanwege veiligheidsredenen is het gebruik van historische lijmen zoals beenderlijm en hars (hot tree resin) niet toegestaan. Uitsluitend moderne lijmen en adhesives mogen worden gebruikt voor het middenstuk en de boogarmen.
7. Historische pees materiaal (zoals vlas of pees) mogen niet worden gebruikt. Dit i.v.m. de veiligheid voor de schutter en omstanders.* (* = Bij buitenlandse IFAA wedstrijden moet verplicht met polyester (bijv. B50) geschoten worden)
8. Pijlschachten zijn van hout en bevederd met natuurlijke veren die bij voorkeur op een historische manier zijn vastgemaakt (Bijv. met een draad). Moderne pijlpunten en moderne nockpunten zijn toegestaan. Historische ridderpijlen enz zijn niet toegestaan i.v.m. buitenproportionele schade aan de 3D doelen. Nocks die in de schacht zijn gesneden zijn worden uitsluitend toegestaan als ze zijn verstevigd met geschikte materialen.
9. Onderdelen zoals geweven nockpunt-indicatoren en duimringen zijn toegestaan op voorwaarde dat het onderdeel in gebruik was gedurende het historische gebruik van de boog.
10. De schutter moet het bewijs kunnen leveren dat de hele uitrusting die voor de wedstrijd gebruikt wordt historisch correct is. De schutter zal desgevraagd gedocumenteerd bewijs moeten kunnen overleggen over de correctheid van de uitrusting tijdens de technische controle van de wedstrijd.

B) De snelheid van de pijl mag niet meer zijn dan 300 feet per seconde. Controle hierop kan door de organisatie zowel vooraf als tijdens de wedstrijd uitgevoerd worden.

C) Pijlen moeten, ongeacht kleur, identiek zijn en moeten d.m.v. ringen rondom de schacht (Dus niet op bijv. de veren), genummerd zijn.

HOOFDSTUK 3: SOORTEN WEDSTRIJDEN EN DE ORGANISATIE DAARVAN (3D)

3.1 STATUS WEDSTRIJDEN

art. 3.101

1. De wedstrijden worden onderscheiden in 2 categorieën, te weten:
 - a. Wedstrijden uit het officiële programma van de NHB, verder te noemen wedstrijden met A-status.
 - b. Overige wedstrijden, verder te noemen wedstrijden met B-status.
2. Ten aanzien van wedstrijden met A-status geldt het volgende:
 - a. De wedstrijden moeten voldoen aan voorwaarden die door de NHB worden gesteld.

b. De aard en inrichting van deze wedstrijden dienen in overeenstemming te zijn met de desbetreffende discipline binnen de NHB.

c. De wedstrijden worden gehouden onder auspiciën van de Discipline Commissie 3D.

d. Voor het houden van deze wedstrijden met A-status is goedkeuring nodig van de Discipline Commissie 3D.

e. De A-status wedstrijden worden vermeld in de officiële wedstrijdkalender van de NHB.

g. De wedstrijden met A-status zijn uitsluitend toegankelijk voor sporters welke zijn geregistreerd als lid van de NHB of een nationale bond, aangesloten bij de IFAA of FITA.

art. 3.102

De NHB erkent de volgende 3D-ronden:

1. De 3 pijl ronde: Bij de 3 pijl ronde, mag elke deelnemer maximaal 3 pijlen per doel schieten, waarna de eerst scorende pijl genoteerd wordt. Wanneer men er zeker van is dat de eerste pijl tellend is, hoeft men dus geen verdere pijlen meer te schieten. De puntentelling wordt onder 3.301 beschreven.

2. Hunter: Bij een hunterronde of een hunterdoel mag de deelnemer maximaal 1 pijl per doel schieten. De puntentelling wordt onder 3.301 beschreven.

3. De speciale doelen/ronden: Als de organisatie speciale doelen plaatst, of een in dit reglement niet omschreven ronde organiseert, dan dient men er zorg voor te dragen dat de deelnemers een geschreven reglement hebben of dat er een goede omschrijving bij de betreffende plok aanwezig is.

art. 3.103

Bij elke bovengenoemde ronde worden minimaal 2 kleuren plokken geplaatst (rood en blauw) en eventueel een derde kleur (geel) voor aspiranten. Worden er geen plokken geplaatst voor aspiranten, dan wijst de groepscommandant een veilige schietplaats voor de aspirant aan.

Vanaf de volgende drie plaatsen wordt geschoten:

a. de recurve freestyle- en alle compoundklassen schieten vanaf de rode plokken.

b. de bowhunter recurve, recurve barebow, Historische Boog en de longbow klassen schieten vanaf de blauwe plokken. Als ook alle junioren.

c. de aspiranten schieten vanaf de gele plokken.

art. 3.104

Tijdens het schieten moet de plok met een lichaamsdeel aangeraakt worden. Verder moet de schutter zich helemaal achter de plok bevinden.

Men mag niet voor de plok komen als er nog geschoten moet worden.

art. 3.105

Pijlen die vanaf de verkeerde plok worden geschoten, worden als misser genoteerd.

3.2 HET ORGANISEREN VAN HET SCHIETEN

art.3.201

1. Elke groep heeft een groepscommandant. Dit is de persoon die als eerste per groep vermeld staat op de indelingslijst (De A schutter). De taken van de groepscommandant bestaan uit:

- Er zorg voor dragen dat iedereen uit de betreffende groep zich aan de regels houdt.
- Het contact met de organisatie bij problemen of onenigheden.
- Het inleveren van de scorekaarten van alle schutters uit zijn groep.

2. De A schutter zal op het startdoel als eerste schieten. Bij schieten in groepjes die allemaal vanaf de zelfde plok schieten (Zoals bij het Nk) zal op het 2de doel schutter B (de 2de op de indelingslijst enz.) als eerste schieten, en zal de A schutter als laatste schieten. Op het 3D^e doel start schutter C en is de B schutter als laatste aan de beurt enz.

Schietvolgorde:

1 ^{ste} doel	A B C D E
2 ^{de} doel	B C D E A
3D ^e doel	C D E A B
4 ^{de} doel	D E A B C
5 ^{de} doel	E A B C D
6 ^{de} doel	A B C D E

Enz.

2. Nadat men de schietplaats in de richting van het doel heeft verlaten, mag men nooit meer naar de plok terugkeren om nog een extra pijl te schieten.

3. Direct na aankomst bij het doel dienen de scores genoteerd te worden.

4. Er mag naar gemiste pijlen worden gezocht, zolang dit geen onnodig oponthoud veroorzaakt.

5. Het inhalen van groepen mag alleen na overleg van beide groep-commandanten of tenzij het gebeurt op een rustplaats en mits toegestaan door de organisatie.

6. Om een goed verloop van de wedstrijd te kunnen waarborgen, mogen deelnemers nooit zonder overleg met de organisatie, wisselen van groep.

7. Het gebruik van verrekijkers en rangefinders is verboden.

8. Het gebruik van foto apparatuur voor het schieten op een doel is verboden.

9. Het gebruik van elektronische communicatiemiddelen (bijv. telefoon) is op het schietterrein niet toegestaan.

art.3.202

Het startsignaal van een toernooionderdeel dient op tijd te worden gegeven. De aanvangstijd van een wedstrijd dient door de organisator vooraf te worden bekend gemaakt.

art.3.203

De groepscommandant is bij afwezigheid van de scheidsrechter bevoegd in twijfelgevallen beslissingen over scores te nemen. Indien de score van de groepscommandant twijfelachtig is, zal sporter B de beoordeling overnemen. Bij twijfel beslist de groep, waarbij de groepscommandant de doorslag geeft.

3.3 HET BIJHOUDEN VAN HET SCOREN

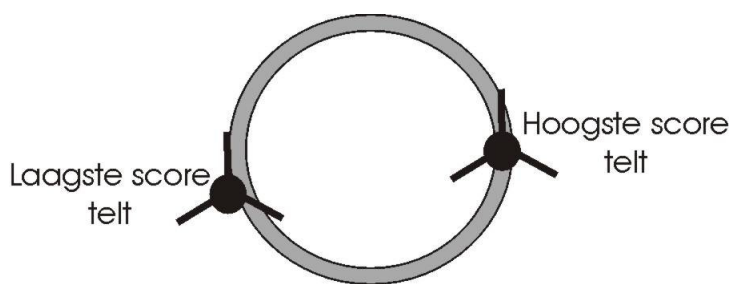
art. 3.301

1. Score:

		Killzone	Trefferzone
3 Pijl ronde	Pijl 1	20	17
	Pijl 2	14	11
	Pijl 3	8	5
Hunter	Pijl 1	20	10

2. Scorezone: De killzone is de door de fabrikant aangebrachte, grootste ring op het doel. Wil de organisatie hiervan afwijken, dan dient dit met een duidelijke markering aangegeven te worden.

Trefferzone: De rest van het doel telt als trefferzone, met uitzondering van de grondplaat, de hoorns en het gewei. Wil de organisatie hiervan afwijken, dan dient dit met duidelijke markeringen aangegeven worden. De overgangslijnen tussen een misser/trefferzone en de treffer/killzone dienen volledig doorbroken te zijn om de hogere score te krijgen. Dit betekent dus dat de pijlschacht het hoger tellende deel moet raken.

4. De pijlen mogen niet aangeraakt worden voordat de score genoteerd is. Gebeurt dit toch, dan geldt altijd de lagere score.

5. Na het noteren van iedere pijlscore, moet ook gelijk de totaalscore berekend en genoteerd worden.

art. 3.302

1. Bij wedstrijden met A-status wordt de score dubbel genoteerd.

2. Dit scoren gebeurt door 2 verschillende personen.

2. Als een organisatie verlangt dat scores per groep dubbel genoteerd worden, moet dit gedaan worden door schutters van verschillende verenigingen.

art. 3.303

1. In geval van gelijke eindscores, zal het resultaat als volgt vastgesteld worden:

a. De sporter cq het team met het hoogste aantal 'kills'.

b. Als dit ook gelijk is de sporter cq het team met het hoogste aantal 1ste 'treffers'.

c. Als dit ook gelijk is, worden de sporters cq teams in eerste instantie geacht gelijk te zijn geëindigd. Bij een A-status Wedstrijd wordt er dan een 'shoot-off' geschoten.

2. Als de score na de art. 3.303 1 nog gelijk is wordt er door de schutters een 'shoot-off' geschoten. Hierbij word één pijl geschoten op een door de organisatie speciaal hiervoor opgestelde of aangewezen doel. De 'shoot-off' vindt plaats onder auspiciën van een scheidsrechter. De schutter wiens pijl het dichtst bij het centrum zit wint. Als het onduidelijk is waar het centrum is bij een 3D-doel, kan de scheidsrechter besluiten om een sticker

te plaatsen en daarmee het centrum te bepalen. Bij een gelijke uitkomst wordt dit herhaald totdat er een winnaar is aan te wijzen.

3.4 VERDERE BEPALINGEN

art.3.401

Als door de wedstrijdleider of de scheidsrechters geconstateerd wordt dat na de start van de wedstrijd met A-status, en er al sporters op het desbetreffende doel hebben geschoten dat:

- het soort doel is vervangen. Bijvoorbeeld een hert i.p.v. een beer.
- de plaats van de schietpost is gewijzigd.
- de "kill" door hangende takken o.i.d. voor bepaalde sporters niet te schieten is, dan zal de score van het desbetreffende doel voor alle sporters in de betrokken discipline niet worden geteld. Het resterend aantal doelen zal worden beschouwd als een volledige ronde.

art.3.402

Bij wedstrijden met A-status is de sporter verplicht zijn 'bewijs van registratie bij de NHB' bij de inschrijving te tonen, voor aanvang van de wedstrijd. Tevens dient het inschrijfgeld van de wedstrijd te zijn voldaan. De organisator is verantwoordelijk voor de controle van de registratiekaarten van de NHB.

Sporters die geen registratiebewijs kunnen tonen mogen niet aan een wedstrijd deelnemen.

Buitenlandse sporters van de IFAA of de FITA worden gecontroleerd op het lidmaatschap van de desbetreffende bond. Kunnen zij geen bewijs tonen, dan mogen zij niet aan een wedstrijd deelnemen.

HOOFDSTUK 4: INRICHTING WEDSTRIJD ACCOMMODATIES

4.1 BAANINDELING EN -UITRUSTING

art. 4.101

1. Op de verzamelplaats dient aanwezig te zijn:
 - a. Enige oefendoelen voor de deelnemers op de dagen van het toernooi.
 - b. Een gelegenheid om een consumptie te nuttigen.
 - c. Een toiletgelegenheid.
 - d. Een eerste hulp/EHBO post

Het verdient aanbeveling, dat op de verzamelplaats een communicatiemiddel (-systeem) aanwezig is, zodat contact mogelijk is met de (hoofd)scheidsrechter en het hoofdkwartier van de organisator.

2. De doelen moeten in dusdanige volgorde zijn opgesteld, dat er een maximale variatie en gebruik van het terrein worden bereikt.

3. Het nummer van het doel dient duidelijk te zijn aangegeven. Dit nummer of een andere duidelijke markering dient tevens als wachtplaats voor de volgende ploeg sporters als de baan nog niet vrij is. Vanaf de wachtplaats moet het mogelijk zijn te zien of iemand bij een schietpost staat en of de baan vrij is.

4. De looproute van doel naar doel moet op regelmatige afstanden en duidelijk zijn aangegeven. Dit moet zodanig gebeuren dat men veilig en zonder problemen het parcours kan volgen.

5. De parkoersen voor A-status 3D-wedstrijden dienen de dag voor, of in overleg met de wedstrijdleiding, tot minimaal 2 uur voor aanvang van de wedstrijd klaar te zijn voor inspectie. De inspectie vindt plaats in overleg met de wedstrijdleader. Ten behoeve van de scheidsrechter(s) dienen plattegronden van het parcours beschikbaar te zijn.

4.2 VERDERE BEPALINGEN

art. 4.201

Het meelopen van derden met een groep sporters is toegestaan. Deze mogen de sporters niet hinderen en op geen enkele wijze behulpzaam zijn om de resultaten van de sporters te verbeteren door bijv. aanwijzingen te geven over afstanden locatie Kill etc. Indien toeschouwers en/of belangstellenden na de start het schietterrein in willen, wordt het aanbevolen dat dit gebeurt onder begeleiding van een medewerker van de organisatie.

Art 4.202

Alcohol en roken is verboden op het wedstrijdterrein. De grenzen van het wedstrijdterrein worden middels bordjes of linten aangegeven door de organisatie.

HOOFDSTUK 5: ALGEMENE VEILIGHEIDSBEPALINGEN

5.1 VEILIGHEID

art. 5.101

1. De boog mag, met of zonder pijl, alleen worden uitgetrokken op de standplaats van de sporter indien zich niemand in de onveilige zone bevindt. Tijdens het uittrekken en lossen dient steeds op het doel te worden gericht om te voorkomen dat de pijl buiten de veiligheidszone terecht komt als deze te vroeg of per ongeluk wordt losgelaten.
2. Indien een sporter na een waarschuwing van de wedstrijdleiding of scheidsrechter aan deze veiligheidseis geen gevolg geeft, leidt dit onherroepelijk tot uitsluiting van verdere deelname aan de wedstrijd of training.
3. Geen sporter mag het materiaal van een andere sporter zonder diens toestemming aanraken. Ernstige gevallen kunnen leiden tot het nemen van strafmaatregelen zoals uitsluiting van verdere deelname.
4. Sporters mogen de boogarm niet heffen voordat het signaal om met schieten te beginnen is gegeven.
5. Tussen de sporters en de doelen mogen zich geen obstakels bevinden die gevaar kunnen veroorzaken.

Art. 5.102

De inrichting van het wedstrijdterrein moet voldoen aan de bepalingen van de Regelgeving Veiligheid Handboogbanen, uitgave NHB 2 oktober 1998. In de bijlagen van dit schiettechnisch reglement van de NHB zijn de belangrijkste hoofdstukken weergegeven voor een veilige inrichting van het 3D-terrein.

art. 5.103

De organisator is verantwoordelijk voor een goede veiligheid van het schietterrein. Waar nodig dienen afzettingen te worden aangebracht of dient er permanent toezicht aanwezig te zijn.

HOOFDSTUK 6: WEDSTRIJDREGLEMENT, LEIDING EN ARBITRAGE

6.1 HET SCHIETEN EN SCOREN

6.10 HET SCHIETEN

art. 6.101

In geen enkel geval mag een pijl opnieuw worden geschoten.

art. 6.102

- 1a. Sporters die op hun beurt staan te wachten, moeten op voldoende afstand van de schietposten wachten.
- b. Geen enkele sporter mag het doel benaderen voordat alle sporters van de groep hebben geschoten.
3. Tijdens een toernooi mag geen enkele sporter doelafstanden aan andere sporters mededelen.
4. Anders dan een tabel met vizierstanden mag een sporter geen andere tabellen, zoals een correctietabel voor omhoog en omlaag schieten, bij zich hebben. De sporter mag geen hulpmiddelen bij zich hebben om afstanden te schatten en middelen om hoeken te bepalen waaronder wordt geschoten.
5. Een defecte boog mag worden vervangen, zelfs door een geleende boog mits deze binnen dezelfde klasse valt.
6. De volgorde van schieten mag tijdelijk worden veranderd om bijvoorbeeld een pees te wisselen of andere kleine correcties aan de uitrusting aan te brengen.

art. 6.103

Een pijl zal worden beschouwd niet te zijn geschoten als:

- a. De sporter de pijl kan aanraken met de boog zonder de voeten te verplaatsen uit hun positie aan de plok.
- b. Het doel of de doelplaat omvalt (ondanks dat één en ander tot genoegdoening van de scheidsrechters was vastgezet). De scheidsrechters zullen die maatregelen nemen die zij nodig achten met betrekking tot het nog te schieten aantal pijlen.

art. 6.104

1. Als een (aantal) deelnemer(s) binnen een groep onredelijk veel vertraging veroorzaakt binnen het peloton of andere pelotons dan zal een scheidsrechter een mondelinge waarschuwing geven waarna de deelnemer(s) tijdens de rest van het wedstrijdonderdeel geklokt kunnen worden. Deze waarschuwing wordt genoteerd op de score kaart door de scheidsrechter.
2. Als er geklokt wordt geldt er een tijdslimiet van 4 minuten voor 3 pijlen vanaf het moment dat de deelnemer de schietpositie heeft ingenomen. De deelnemer moet de positie innemen zodra deze vrij is.
3. Gebruikt een schutter na een mondelinge waarschuwing meer dan 4 minuten (geklokt door de scheidsrechter) voor het schieten van 3 pijlen, dan wordt er voor het betreffende doel een score van nul punten genoteerd.

art. 6.105

Met inachtneming van het gestelde in art.6.303 is het niet toegestaan bij de wedstrijd met A-status materiaal te gebruiken dat niet tevoren door de scheidsrechter is gecontroleerd. Indien veranderingen of toevoegingen aan de uitrusting noodzakelijk worden is de sporter verplicht alle veranderingen ter goedkeuring aan een scheidsrechter voor te leggen. Overtreding van deze regel kan tot diskwalificatie leiden. Sporters welke tijdens de wedstrijd met niet-reglementair materiaal worden aangetroffen, worden gediskwalificeerd.

art. 6.106

Sporters die op enigerlei wijze door een al dan niet permanente handicap worden gehinderd bij het schieten kunnen voor het gebruik van hulpmiddelen ontheffing aanvragen bij het bondsbureau.

art. 6.107

Indien een sporter een wedstrijd van enig type staakt, is hij verplicht dit mede te delen aan de wedstrijdleider c.q. scheidsrechter. De sporter of het team, waarvan hij deel uitmaakt, wordt geacht te hebben deelgenomen aan de wedstrijd. Het is ter beoordeling van de scheidsrechter of de sporter in een later stadium alsnog weer aan de wedstrijd mag deelnemen. Er is geen recht op inhalen van gemiste doelen.

6.11 HET SCOREN

art. 6.111

1. Zowel de pijlen als de doelen mogen niet worden aangeraakt voordat de scores zijn genoteerd en gecontroleerd.
2. Het tellen vindt plaats nadat alle sporters in een groep hun pijlen hebben geschoten.
3. De tellers beginnen met het schrijven bij het corresponderende nummer van het doel op de score lijst. De sporters noemen zelf hun score op, welke door de andere sporters in de groep worden gecontroleerd. De pijlen mogen pas worden getrokken nadat de twee tellers de genoteerde scores hebben vergeleken.
4. Een pijl die:
 - a. het doel treft en vervolgens los blijft hangen voor het doel zal de sporter(s) op dat doel verplichten de begonnen serie te staken. Pas nadat het doel weer vrij gegeven is en de reeds verschoten pijlen geteld zijn, wordt de serie voltooid.
 - b. een andere pijl raakt en daarin blijft steken, zal tellen overeenkomstig de getroffen pijl.
 - c. eerst een andere pijl raakt, daarna afbuigt en het doel treft, dient te worden geteld overeenkomstig zijn plaats in het doel.
 - d. een andere pijl treft en daaruit terugkaatst, zal tellen overeenkomstig de geraakte pijl, indien deze is vast te stellen.
 - e. een ander doel treft dan dat waarop de sporter diende te schieten, zal niet worden geteld.
5. Pijlen welke uit het doel terugkaatsen of door het doel heengaan worden als volgt genoteerd:
 - a. Als alle sporters in een groep het met de score van de teruggekaatste of doorheen geschoten pijl eens zijn, zal deze score worden toegekend.
 - b. Als alle sporters van de groep het er mee eens zijn dat de pijl door het doel is heengegaan of is teruggekaatst, maar geen overeenstemming kunnen bereiken over de score van de pijl, dan scoor je een treffer.
 - c. Als de sporters in een groep geen overeenstemming kunnen bereiken of een pijl al dan niet door het doel is geschoten of hieruit is teruggekaatst, dan wordt deze genoteerd als een misser.
6. Als een scheidsrechter getuige is van een pijl welke door het doel gaat of hieruit terugkaatst, dan is de beslissing van de scheidsrechter bindend.

art. 6.112

1. Als een gemaakte fout op een scorelijst wordt ontdekt voordat de pijlen worden getrokken, mag dit worden gecorrigeerd. De score moet nogmaals worden gecontroleerd en de correctie moet worden geparafeerd door de scheidsrechter of bij diens afwezigheid door de team captain. Betreft het een score van de team captain, dan moet sporter B de correctie paraferen.
2. Scorelijsten moeten door de teller en de sporter worden ondertekend als bewijs, dat de sporter akkoord gaat met de notering van iedere pijl. Als de

teller tevens deelnemer is aan de verschietsing dan zal zijn scorelijst worden getekend door een van de andere sporters op dat doel.

art. 6.113

Indien een doel meer dan onredelijk beschadigd of uit model geraakt is, of indien er een andere klacht is met betrekking tot de velduitrusting, dan kan de betrokken sporter of zijn teamleider een beroep doen op de scheidsrechters om de fout te laten herstellen.

6.2 UITSLAG EN RAPPORTAGE

art. 6.201

Binnen 5 dagen na afloop van de wedstrijd met A-status dient de organisator een wedstrijdrapport d.m.v. het standaardformulier naar het bondsbureau te zenden.

art. 6.202

Binnen 4 dagen na afloop van de wedstrijd met A-status zendt de organisator een volledige uitslag van de wedstrijd naar het bondsbureau, digitaal of per post. De uitslag moet een aantal door de NHB vastgestelde gegevens bevatten Zoals plaats, score , aantal 1ste kils, Categorie en klasse.

art. 6.203

Klachten of protesten van deelnemers die niet op de wedstrijd zelf opgelost blijken te kunnen worden, moeten binnen 1 week schriftelijk worden ingediend bij het bondsbureau.

6.3 ARBITRAGE

art. 6.301

1. Bij een A-status wedstrijd worden minimaal twee scheidsrechters aangesteld, waarbij één scheidsrechter als hoofdscheidsrechter zal optreden. De hoofdscheidsrechter heeft het toezicht over de wedstrijd. De taken van de hoofdscheidsrechter zijn o.a.:

- a. Ervoor zorgen dat alle mogelijke veiligheidsmaatregelen bij het uitzetten van het parcours zijn genomen.
- b. Er voor zorgen dat, in overleg met de wedstrijdleider, eventuele aanvullende veiligheidsmaatregelen worden genomen die hij nodig acht voordat de wedstrijd begint.
- c. De sporters en officials op de veiligheidsvoorschriften te wijzen en op eventuele andere zaken die voor een goed en veilig verloop van de wedstrijd noodzakelijk zijn.
- d. De organisator dient alle aanvullende veiligheidsmaatregelen, die de hoofdscheidsrechter noodzakelijk acht, uit te voeren.

De taken van de scheidsrechters zijn o.a.:

- a. De benodigde baan- en terreinuitrusting controleren.
 - b. De sportersuitrusting controleren voor en tijdens de wedstrijd.
 - c. Het toezien op de naleving van de schiet- en wedstrijdreglementen.
 - d. Alle geschillen en beroepen behandelen die zich kunnen voordoen.
 - e. Klachten of vragen van sporters en teamleiders in overweging nemen en indien mogelijk passende maatregelen nemen. Gezamenlijke beslissingen zullen worden genomen met eenvoudige meerderheid van stemmen. In geval van een gelijk aantal stemmen is de stem van de hoofdscheidsrechter beslissend.
2. Bij een B-status wedstrijd wordt er minimaal één scheidsrechter of een wedstrijdleider worden aangesteld.

De taak van deze persoon is dan:

- a. Ervoor zorgen dat alle mogelijke veiligheidsmaatregelen bij het uitzetten van het parcours zijn genomen.
- b. Er voor zorgen dat, in overleg met de organisator, eventuele aanvullende veiligheidsmaatregelen worden genomen die hij nodig acht voordat de wedstrijd begint.

c. De sporters en officials op de veiligheidsvoorschriften te wijzen en op eventuele andere zaken die voor een goed en veilig verloop van de wedstrijd noodzakelijk zijn.

art. 6.302

Bij een A-status wedstrijd dient de materiaalcontrole door de scheidsrechters bij voorkeur te geschieden tot uiterlijk 15 minuten voor de aanvang. Het begin van de wedstrijd mag er niet door worden uitgesteld. Bij overmacht beslist de wedstrijdleiding.

art. 6.303

Deelnemers en officials dienen zich te houden aan de reglementen alsmede aan de beslissingen en aanwijzingen die de scheidsrechters nodig oordelen. Indien is aangetoond dat een sporter bewust deze regels heeft overtreden, kan hij door de scheidsrechters worden gediskwalificeerd en uitgesloten van alle posities die hij heeft bereikt.

6.4 WEDSTRIJDLEIDING

art. 6.401

De organisator zal een gediplomeerd wedstrijdleider aanwijzen. Deze zal niet deelnemen aan de verschietsing en zijn taken zullen o.a. inhouden:

1. Het vaststellen en tot uitvoering brengen van alle veiligheidsmaatregelen die voorgeschreven zijn en die hij verder nodig acht.
2. Het leiden van de verschietsing.
3. Gedurende de wedstrijd dient hij per 8 doelen minimaal de beschikking te hebben over 1 medewerker.
4. Te verzekeren dat toeschouwers achter de afzetting van het wedstrijdveld blijven. Ter beoordeling van de organisator zullen aan de wedstrijdleider de nodige assistenten worden toegewezen, om hem bij de vervulling van de diverse taken behulpzaam te zijn.
5. Het assisteren en zonodig vervangen van de scheidsrechter

6.5 INSCHRIJVING VOOR A-STATUS WEDSTRIJDEN

art. 6.501

Alle inschrijvingen moeten schriftelijk of digitaal gebeuren

art. 6.502

Toelating van de wedstrijd geschiedt in volgorde van aanmelding en tegen betaling (volgens datum binnenkomst aanmelding).

art. 6.503

Bij de aanmelding dient de klasse en de categorie worden vermeld (zie 1.2 en 2.101).

art. 6.504

Bij schriftelijke annulering tot 1 maand vóór de wedstrijddatum wordt het inschrijfgeld terugbetaald eventueel minus € 2,50 administratiekosten.

art. 6.505

Bij schriftelijke annulering binnen 1 maand vóór de wedstrijddatum worden inschrijfgelden alleen terugbetaald wanneer de wedstrijd alsnog wordt volgeboekt of de omstandigheden van afwezigheid dringend zijn. Dit ter overweging van de organisatie. Eventueel kan weer € 2,50 administratiekosten worden gerekend. Of er bij annulering administratiekosten worden berekend, wordt bij de inschrijving door de organisatie kenbaar gemaakt.

art. 6.506

Bij wegblijven zonder betaling is alsnog inschrijfgeld verschuldigd. Deelname aan een volgende wedstrijd kan worden geweigerd totdat het verschuldigde inschrijfgeld is voldaan.

art. 6.507

De organisator stelt de aanmelders tijdig op de hoogte indien men niet kan deelnemen.

art. 6.508

Deelnemers melden zich uiterlijk een half uur vóór aanvang van de wedstrijd bij de organisatie onder vertoon van het Bewijs van Registratie bij de NHB.

art. 6.509

De organisator kan opengevallen plaatsen binnen een half uur vóór aanvang van de wedstrijd alsnog toewijzen aan sporters die zich ter plaatse melden.

art. 6.510

De inschrijftermijn voor wedstrijden begint vanaf publicatie van de wedstrijdkalender in de Handboogsporter.

HOOFDSTUK 7: NEDERLANDSE KAMPIOENSCHAPPEN

7.1 ALGEMENE BEPALINGEN

art.7.101

Het Nederlands Kampioenschappen 3D schieten word gehouden in de maand September en vinden plaats onder auspiciën van de Disciplinecommissie 3D.

art.7.102

De wedstrijd wordt geschoten onder de A status wedstrijd regels.

art.7.103

Jaarlijks wordt door de Discipline Commissie 3D de vergoeding vastgesteld waarmee de organisatoren wordt tegemoet gekomen bij de organisatie van Nederlandse Kampioenschappen.

7.2 WEDSTRIJD VOORSCHRIFTEN

art.7.201

Het Nederlands Kampioenschappen 3D schieten vindt plaats over 2 dagen.

art.7.202

Er wordt elke dag op een nieuw parkoer geschoten.

art.7.203

Een parkoer bestaan uit minimaal 28 doelen.

art.7.204

Het Nederlands Kampioenschappen 3D schieten vindt plaats op uitsluitend 3D doelen.

art.7.205

Er worden geen bewegende doelen ingezet.

Art.7.206

Schutters worden zoveel mogelijk met schutters van de zelfde klasse ingedeeld. Als dat niet mogelijk is moet in iedergeval iedereen in een groepje vanaf de zelfde plok schieten.

Art. 7.207

Op de 2de wedstrijddag worden de groepjes ingedeeld naar de stand van de 1ste dag. Bijv. stand 1 t/m 6 bij elkaar in een groep en 7 t/m 12 in een groep enz.

7.3 TITEL NEDERLANSKAMPIOEN BIJ WEINIG DEELNEMERS

art.7.301

Bij minder als 5 deelnemers in een categorie moet voor de titel Nederlands kampioen minimaal worden voldaan aan de volgende score's:

COMPOUND UNLIMITED	85% van de maximale score
COMPOUND BLANK	75% van de winnende score van CU
FREESTYLE RECURVE	80% van de winnende score van CU
BAREBOW RECURVE	70% van de winnende score van CU
BOWHUNTER RECURVE	70% van de winnende score van CU
LONGBOW	65% van de winnende score van CU
HISTORISCHE BOOG	65% van de winnende score van CU

De minimaal behaalde scores worden bepaalt ten opzichte van de scores in de Compound unlimited geschoten in de relevante categorie. De minimaal behaalde score voor de Compound unlimited klasse wordt bepaalt ten opzichte van de maximaal haalbare score.

7.5 TEAM WEDSTRIJD

art.7.501

Er kan op het NK geschoten worden voor een team prijs

art.7.502

Vanwege het grote verschil in schieten word er om 2 titels gestreden.

De titel **Nederlands kampioen Team 3D schieten technische bogen** en de titel **Nederlands kampioen Team 3D schieten barebow (recurve) bogen**

art.7.503

De klassen Compound Unlimited, Compound Blank en Freestyle Recurve strijden om het Nederlandskampioenschap Team 3D schieten technische bogen.

art.7.504

De klassen Barebow Recurve, Bowhunter Recurve, Longbow en Historical Bow strijden om het Nederlands kampioenschap Team 3D schieten barebow (recurve) bogen

art.7.505

De teams bestaan uit 3 (vooraf aangemelde) schutters, allen lid van dezelfde (NHB) vereniging.

7.6 REGELEMENT TEAM WEDSTRIJD

art.7.601

De Team-wedstrijd is niet toegankelijk voor Jeugd en Aspiranten.

art.7.602

Een team bestaat uit 3 personen, allen lid van dezelfde (NHB) vereniging (evt. buitenlandse gastschutters kunnen niet aan de team-wedstrijd deelnemen) .

art.7.603

Een team bestaat uit schutters van minimaal 2 verschillende klassen of het is een mix-team bestaande uit zowel Dames als Heren.

art.7.604

Een schutter kan maar voor één team uitkomen.

art.7.605

Het is mogelijk meerdere teams per vereniging aan te melden.

HOOFDSTUK 8: AANVRAAGPROCEDURES 3D-WEDSTRIJDEN

8.1 HET AANVRAGEN

art. 8.101

Vóór 1 mei van het jaar voorafgaand aan de organisatie stuurt de organisator d.m.v. een standaardformulier een verzoek tot opname van de wedstrijd naar het bondsbureau.

art. 8.102

Per A-status wedstrijden is één scheidsrechter voor rekening van de NHB. De overige benodigde scheidsrechters zijn voor rekening van de organisator. Tot drie maanden vóór de wedstrijd kan de organisator in overleg treden met de commissie Scheidsrechters. Uiterlijk 1 maand voor aanvang van de wedstrijd ontvangt de organisator bericht van de commissie Scheidsrechters, wie de aangewezen scheidsrechters zullen zijn.

art. 8.103

Indien een vereniging in aanmerking wenst te komen voor de organisatie van een A-status wedstrijd dienen zij een gediplomeerde wedstrijdleader te leveren en dient er een scheidsrechter aanwezig te zijn van of namens de vereniging. Deze scheidsrechter zal bij voorkeur niet als hoofdscheidsrechter optreden.

art. 8.104

Voor B-status wedstrijden behoeft geen aanvraag te worden ingediend en is derhalve geen forfaitair bedrag verschuldigd. B-status wedstrijden kunnen op verzoek van een organisator wel opgenomen worden in de officiële wedstrijdkalender tegen een door het bondsbestuur vastgesteld tarief.

8.2 AANVRAAG GUNNING NEDERLANDS KAMPIOENSCHAPPEN

art. 8.201

Aanvragen om het Nk te mogen organiseren moeten voor 1 januari van het kampioenschap jaar worden gericht aan de discipline commissie 3D.

art. 8.202

De discipline commissie kent de organisatie toe.

HOOFDSTUK 9: OVERIGE BEPALINGEN

9.1 REGLEMENTSWIJZIGINGEN

art. 9.101

Voorstellen tot schiettechnische reglementswijzigingen dienen, vergezeld van een motivatie, schriftelijk via het regiobestuur te worden ingediend bij de Discipline Commissie 3D. Het regiobestuur zal het ingediende voorstel voorzien van een advies. De voorstellen dienen te verwijzen naar het desbetreffende hoofdstuk en artikelnummer. De tekst van het nieuwe of te wijzigen artikel dient letterlijk te worden weergegeven.

art. 9.102

Bij wijzigingen van internationale regelgeving is de Discipline Commissie 3D is bevoegd deze wijzigingen over te nemen in de nationale regels en deze bij bestuursbesluit vast te stellen.

art. 9.103

Wijzigingen treden in werking nadat deze zijn gepubliceerd in het bondsorgaan of via een afzonderlijk schrijven aan de leden zijn kenbaar gemaakt.

art. 9.104

Voorstellen tot reglementswijzigingen worden één maal per jaar, in de jaarvergadering voorgelegd aan de bondsraad, dit zoals gesteld in artikel 026 van de statuten. Voorstellen dienen uiterlijk 3 maanden voor de desbetreffende bondsraadvergadering in het bezit te zijn van de Discipline Commissie 3D.

art. 9.105

Ingediende voorstellen worden door de Discipline Commissie 3D, voorzien van een advies, verspreid naar de regio's. Het schriftelijk commentaar van de regio's dient uiterlijk 6 weken voor de bondsraadvergadering te zijn ingediend bij de Discipline Commissie 3D.

HOOFDSTUK 10: SLOTBEPALINGEN (W.O. VERWIJZINGEN NAAR TUCHTREGLEMENTEN REGLEMENT VAN BEROEP EN ARBITRAGE)

10.1 VRAGEN, BEROEPEN EN GESCHILLEN

art.10.101

1. Protesten met betrekking tot het wedstrijdverloop of het gedrag van deelnemers dienen dezelfde dag bij de scheidsrechter te worden ingediend.

2. Protesten met betrekking tot de dagelijkse publicatie van uitslagen moeten met de minst mogelijke vertraging bij de scheidsrechters worden ingediend, doch in ieder geval tijdig, voor het maken van correcties, voordat de prijsuitreiking zal plaatsvinden.

3. In het geval dat een deelnemer niet tevreden is met een uitspraak van de scheidsrechter(s) kan, indien aanwezig, een beroep worden gedaan op een jury. Deze zal bestaan uit 3 personen, nl. de hoofdscheidsrechter, de wedstrijdleider en de organisator. Dit beroep dient schriftelijk te gebeuren. Deze beroepsmogelijkheid bestaat niet indien het de puntenwaardering van een pijl betreft. Trofeeën en prijzen die worden betwist zullen niet worden uitgereikt voordat de jury een uitspraak heeft gedaan. Eventuele bezwaren kunnen tot 15 minuten na afloop van de wedstrijd worden ingediend.

4. Overige klachten met betrekking tot de organisatie moeten schriftelijk bij de Discipline Commissie 3D van de NHB worden ingediend. De klachten moeten uiterlijk 7 dagen na afloop van de wedstrijd op het bondsbureau aanwezig zijn.

BIJLAGE: NORMEN EN RICHTLIJNEN HANDBOOGSPORTACCOMMODATIES

ALGEMEEN

Het aspect van de veiligheid is van groot belang bij het inrichten van wedstrijd-en/of oefenaccommodaties. Door het opstellen van een aantal regels, voorschriften en gedragscodes, worden voorwaarden geschapen waarbinnen de handboogsport optimaal en zonder hinder voor anderen, kan worden beoefend.

Directieven voor ontwikkeling van veiligheidsregels voor handboogsportaccommodaties

Om te bepalen hoe banen voor handboogsport er uit dienen te zien, is onderzoek nodig naar factoren die invloed uitoefenen op die inrichting. Hierbij kan niet worden voorbij gegaan aan de aanwijzingen die gegeven worden door instanties buiten de N.H.B., te weten:

- de voorwaarden door FITA (de internationale organisatie voor handboogsport) gesteld voor bepaalde wedstrijden en
- richtlijnen vanwege de Wet Milieubeheer

De veiligheidseisen die FITA stelt zijn in Nederland algemeen geaccepteerd maar gaan soms minder ver dan in Nederland gewenst is. In de uitwerking van de NHB Regelgeving Veiligheid wordt dan ook ruimschoots aan die eisen voldaan.

Per 1 oktober 1998 is Besluit 322 van 20 mei 1998 betreffende horeca-sport- en recreatieinrichtingen milieubeheer van kracht, hetgeen een onderdeel is van de Wet Milieubeheer.

Dit Besluit vervangt de regelgeving die tot dan volgens de Wet Milieubeheer van kracht was, welke op zich een voorzetting was van de regelgeving volgens de Hinderwet.

In dit besluit wordt, naast de algemene zaken die voor sportinrichtingen gelden, ook specifieke aandacht besteed aan de veiligheidsaspecten voor handboogbanen.

In paragraaf 2.4 van het Besluit wordt aangegeven dat boogbanen binnen de werkingsfeer van dit Besluit vallen. In de toelichting staat dat door de NHB regels zijn opgesteld (Regelgeving Veiligheid) om de boogsport optimaal en zonder gevaar en hinder voor anderen te kunnen beoefenen.

Een handboogactiviteit dient bij de gemeente gemeld te worden middels een daartoe bestemd formulier, uiterlijk 4 weken voor aanvang. Vóór het begin van de activiteit dient van de gemeente een instemmingbrief te worden ontvangen.

De NHB stelt verder nog specifieke regels voor het gebruik van banen voor de verschillende disciplines van de handboogsport.

Door de NHB zal nader beleid worden ontwikkeld om te komen tot veiligheidscertificering van alle inrichtingen voor handboogsport.

Voor de NHB heeft de werkgroep Accommodatie en Veiligheid in 1984 een aantal experimenten uitgevoerd in een onderzoek naar de resultaten van de grootste afwijkingen die voorkomen bij wedstrijden en oefeningen van de handboogsport. Hierbij is uitgegaan van twee afwijkingen: over het doel en naast het doel. In juni 1997 zijn deze proeven door NOC*NSF Sector Sportaccommodaties en de NHB herhaald, om te zien of aanpassing van de regelgeving mogelijk is. De beschrijving hiervan staat in hoofdstuk 10.

Taakverdeling en verantwoordelijkheden bij handboogsport betreffende veiligheid

Bij de organisatie van handboogactiviteiten (hiermee is bedoeld het daadwerkelijk schieten) zoals:

- wedstrijden;
- trainingen;
- kennismaking enz.

is er een aantal functies en functionarissen te noemen, die elk een eigen taak en/of verantwoordelijkheid met betrekking tot de veiligheid hebben. Om hiertussen een goede samenwerking te laten ontstaan is het nodig zicht te geven op de afbakening van taken binnen ieders gebied.

De volgende begrippen spelen daarbij een rol:

- handboogactiviteit;
- inrichting voor handboogsport;
- regelgeving veiligheid
- organisator;
- organisatie;
- toezichthouder;
- wedstrijdleider;
- scheidsrechter.
- passieve veiligheid;
- actieve veiligheid;

Handboogactiviteit

Hiermee wordt bedoeld al het daadwerkelijk schieten met handbogen en pijlen tijdens wedstrijden, trainingen of in andere zin.

Inrichting voor handboogsport

Dit is de ruimte waarin het met fysieke middelen mogelijk wordt gemaakt om handboogactiviteiten te houden. Dit gebied, inclusief eventuele onveilige zones en andere aangegeven perken, staat beschreven in Regelgeving Veiligheid. De inrichting kan per discipline van handboogsport verschillend zijn.

Als synoniem van "inrichting voor handboogsport" wordt ook gebruikt:

- (handboog)accommodatie,
- (handboog)banen,
- wedstrijdruimte/wedstrijdterrein.

Regelgeving Veiligheid

Dit betreft een stelsel van minimum eisen waaraan de te onderscheiden inrichtingen voor handboogsport dienen te voldoen om de sport veilig voor de buitenwereld, de deelnemers en de toeschouwers te laten beoefenen. Deze voorschriften zijn ontwikkeld door NHB/NOC*NSF en gepubliceerd in:

- het handboek Handboogaccommodaties van NHB,
- Handboek Sportaccommodaties van NOC*NSF, en
- Handboek milieuvergunningen van het Ministerie van V.R.O.M.

Organisator

De organisator is de rechtspersoon voor wiens eindverantwoordelijkheid een handboogactiviteit wordt gehouden.

Organisatie

De organisatie is de rechtspersoon die met fysieke middelen een handbooginrichting exploiteert en als zodanig handboogactiviteiten ontwikkeld. De organisatie is degene die door

de Wet Milieubeheer aangeduid wordt als: “degene die de inrichting drijft”, en die daarom de instemming ingevolge die Wet dient aan te vragen bij de Gemeente.

In veel situaties zullen Organisator en Organisatie in dezelfde rechtspersoon samenvallen, zoals bij handboogactiviteiten die georganiseerd worden door een handboogvereniging. In een aantal gevallen echter ook niet: bij bijvoorbeeld een Nederlands Kampioenschap is de NHB Organisator en de uitvoerende vereniging de Organisatie.

Toezichthouder

Bij handboogactiviteiten zijn twee toezichthouders met betrekking tot de veiligheid aan te wijzen die elk een verschillend werkveld hebben:

- de Gemeente, die de instemming heeft afgegeven op grond waarvan de handboogactiviteit veiligheidstechnisch is toegestaan;
- de NHB, die bij bepaalde wedstrijden toeziet op het naleven van het Schiettechnisch Reglement van de NHB. Door de NHB wordt deze functie gedelegeerd aan de voor die wedstrijd toegewezen (hoofd)scheidsrechter. Bij handboogactiviteiten waarbij de NHB geen toezicht houdt ligt de verantwoordelijkheid voor veiligheid bij de Organisatie van de activiteit.

Wedstrijdleader

Dit is de persoon die namens de organisatie de leiding heeft van de handboogactiviteit. Deze functionaris is, naast andere taken, tevens verantwoordelijk voor actieve en passieve veiligheid.

Scheidsrechter

Aan een aantal wedstrijden zal door de NHB een scheidsrechter worden toegevoegd. In die situatie zal de verantwoordelijkheid voor zowel de actieve als passieve veiligheid door de scheidsrechter worden overgenomen van de wedstrijdleader. De wedstrijdleader blijft echter wel medeverantwoordelijk voor de passieve veiligheid.

Passieve veiligheid

Dit betreft een aantal materiële voorzieningen die mede de inrichting vormen en welke vooraf getroffen worden om te voorkomen dat pijlen buiten de inrichting schade veroorzaken. Deze voorzieningen zijn spijkervast en zijn gedurende een handboogactiviteit niet of nauwelijks aan verandering onderhevig. (Zie beschrijvingen voor banen in hoofdstuk 11, en verder)

Actieve veiligheid

In het Schiettechnisch Reglement van de NHB staat beschreven hoe de handboogsport per discipline wordt uitgevoerd. Hierin staat ook aangegeven hoe de sporters zich dienen te gedragen met betrekking tot veiligheid. De belangrijkste gegevens daarin zijn dat:

- het niet toegestaan is om te schieten indien zich personen in de onveilige zone bevinden;
- het sporters alleen is toegestaan om de boog met of zonder pijl op de plok uit te trekken, en bij het uittrekken en lossen steeds op het doel te richten;
- sporters aanwijzingen van de leiding dienen op te volgen.

Het gedrag van de sporter bepaalt de actieve veiligheid. (Zie beschrijvingen voor banen in hoofdstuk 11, en verder)

Banen voor 3D-schieten

3D-schieten gebeurt meestal in een natuurlijke omgeving, op een geaccidenteerd terrein met natuurlijke begroeiing. De sporters worden ingedeeld in groepjes van drie tot 6 personen en volgen een looproute van baan naar baan (zie figuur 5a).

Voor de veldschietbanen zijn de hierna te noemen voorschriften van toepassing:

Uitvoering van de banen

- de inrichting en de uitrusting moeten altijd in een goede staat van onderhoud verkeren;
- binnen de inrichting worden één of meer parcoursen uitgezet die elk een aantal afzonderlijke banen bevatten. De banen hebben een lengte van minimaal 9 en maximaal 55 meter. Bij B-status wedstrijden is er geen minimale of maximale afstand.
- indien achter het doel de grondslag oploopt ten opzichte van de baan, dan kan daardoor een natuurlijke pijlenvanger ontstaan waarmee de veiligheidszone achter het doel ingekort kan worden;
- indien zich geen natuurlijke pijlenvanger bevindt achter het doel van een baan, waarvan de oog-doel-lijn, ten opzichte van horizontaal gezien, oploopt, dient achter het doel een extra voorziening getroffen te worden
- bij alle toegangen tot de inrichting wordt vóór het begin van de onveilige zone tijdens een handboogactiviteit, de volgende waarschuwing geplaatst: "Vanwege Handboogsportactiviteiten is het hierachter gelegen terrein onveilig ".

Gebruik van de banen

- de handboogsport moet altijd worden beoefend onder leiding en verantwoordelijkheid van een vereniging of organisator, waarbij de instructies met betrekking tot de veiligheid moeten worden opgevolgd;
- er mag uitsluitend op het doel worden geschoten vanaf de standplaats sporter. De standplaats sporter moet door middel van een plok blijvend zijn aangegeven;
- de boog mag met of zonder pijl, alleen worden uitgetrokken op de standplaats sporter indien zich niemand in de onveilige zone bevindt. Tijdens het uittrekken en lossen dient steeds op het doel te worden gericht. Indien een sporter na een waarschuwing van de leiding aan deze veiligheidseis geen gevolg geeft leidt dit onherroepelijk tot uitsluiting van verdere deelname aan wedstrijd of training;
- nog meer dan bij de andere handboogdisciplines draagt het persoonlijk gedrag van de sporter bij aan de veiligheid. Zodra op een baan begonnen wordt met schieten houden de sporters die niet aan de beurt zijn, zicht op de omgeving. Met name zal men attent zijn op het mogelijk binnentreden van de baan of veiligheidszones door andere personen.